

Majo dann ...

Deen - typesch lëtzebuergesch - Ausdrock gëtt dacks gebraucht, wann eppes geschitt, wat een sech net onbedéngt esou erwaart huet. Dat hänkt ower vun der Betounung of, well 'majo dann' kann heeschen, datt een d'accord mat eppes ass, an op deer leschter Silb betout (majo **dann**) wëllt et soen, datt een zimlech paff ass...probiéiert et emol selwer ☺

D'Lieser vun eiser KLACK wësse ganz bestëmmt, datt sech fir eis Sprooch an der Constitutioun/Verfassung hei dru gehal guff, wéi 'de Geck un de Bengel'. Fir genee ze sinn: **48 mol huet een hei op eiser Sproochsäit en Artikel fonnt, wou 'Ceterum censeo...' driwwer gestanen huet**, dee bekannte (?) laténgesche Sprooch vum ale Cato, deen sech egal bei watfir enger Geleeënheet drugehal huet, d'Stad Carthago misst zerstéiert ginn... doraus guff e festen Ausdrock fir eng gewësse Form vu Verbrueetheet. Iwregens huet eng lëtzebuergesch Studentin op der Sorbonne net schlecht mat Iwwerleeungen a Beschreibungen iwwer eis 'réurrence= Verbrueetheet' mat engem säitelaangen Interview fir hire 'Master' ofgeschnidden (Äntwert op 45 kloer Froen!); do ass et och ëm d'Suerg fir d'Lëtzebuergesch an der Verfassung gaang.

Et sief hei drun erënnert, datt sech ewell eng laang Zäit virun der Artikelserie hei an der KLACK ëm de Problem vun eiser Sprooch an der Constitutioun bekëmmert ginn ass. Dat war jo nëmme normal, well **eist Sproochegesetz vun 1984 noweisbar zugudderlescht op dat 'Gedirängels' vun der Actioun-Lëtzebuergesch an d'Chamber** kumm a gestëmmt ginn ass. Dat war beileiwen net esou liicht wéi ee kënn mengen. Intelligenzbéischten an aner Kregéiler hu probéiert d'Saach an d'Lächerlechkeet ze zéien... haut wësse mir alleguer, datt dëst Gesetz eng ganz aner Wichtigkeet wéi klenggepierpelt Uz hat!

'2003 hate mir da ganz gutt Gespréicher mat den Haapt- Fraktiounen an der Chamber. Leider hu Leit, déi virdu mam Prinzip 'Constitutioun/Sprooch' averstane waren, op eemol Buuschten an der Zopp fonnt... a schonn ass e (politesche) Réss an der Saach gewiescht. Anerer wollten, fir sech ze profiléieren, méi lëtzebuergesch si wéi de Roude Léiw a jidfer Fändel... dem President vun der Verfassungscommissioun ass natierlech näischt anescht iwreg bliwwen, diplomatesch-juristesche 'Damp aus der Saach' ze huelen... wat hien och intelligent gemaach huet.

Wéi fir jidfer Gesetzprojet ass dann de Plang fir eis Sprooch an der Verfassung an de Conseil d'Etat an d'Regierung gaang. Haut wësse mir, wat de Staatsrot dorop geäntwert huet...op der Basis vun deem, wat an anere Länner rondrëm (apaart Frankräich) iwwer d'Sprooch vum Land an hirer Verfassung steet; wuertwärtlech seet de Staatsrot dat hei:

Il (Conseil d'État) propose d'intégrer dans le Chapitre 1er cet article qui se lirait comme suit:
« **Art. 4. (1) L'emblème de l'Etat est le drapeau tricolore rouge, blanc, bleu.**
(2) *La loi définit les armoiries de l'Etat.*
(3) *L'hymne national est 'Ons Heemecht'.*
(4) *Le luxembourgeois est la langue nationale. La loi règle l'emploi des langues luxembourgeoise, française et allemande en matière législative, administrative et judiciaire.* »

Majo dann...an den 2 Betounugen!... Et bleift elo just ze hoffen, datt 'si' sech an der Chamber selwer, iwwer all ganz normal Verschiddenheeten an Zermeschteerei eraus 'rappen' a fir dem Staatsrot seng Propos eens ginn - déi näischt ewech hält, ower all Méiglechkeeten op léisst. **We had e dream!**

Familljen-Nimm

Nach eng Kéier: **Brauche mir gescheit a gepierpelt Universitäts-Gestudéiers, fir äis emol roueg ze iwwerleeën, wéi et mat de Familljen-Nimm vun hei steet**, déi et wierklech och (bal) nëmme an eiser Géigend gëtt. Ënner 'Géigend' sinn do natierlech och déi Streecher Land ze verstoen, déi 1815 resp. 1839 u Preussen/Däitschland an un d'Belsch gefall sinn; am Fong esouguer eng Partie, déi mir an deem Deel fannen, dee 1659 franséisch ginn ass.

Bei engem méi graffe Verglach fënnt ee séier eraus, datt et 'déi aner Säit' kéipweis 'Patronym' gëtt, déi **vun engem Beruff/enger Beschäftegung** kommen, vill méi (a gelungener) wéi de Schmit, de Wagner, den Zimmer, Kieffer, Streicher asw. bei äis. D'meescht stellt sech eraus, datt de Stammbam an deem Fall seng Wuerzelen och 'do iwwer' huet. Grad esou ass et mat den Nimm, déi exakt déi vun **Dosenden Uertschafte laanscht d'Our, d'Sauer an d'Musel** sinn. Aplaz deeglaang 'Sudoku' wier et vläicht net oninteressant, emol einfach nëmme am Téléphonsbuch dofir op d'Sich ze goen ☺

Dann huet elo mol Nimm wéi Michaely, Stephany, Nicolay, Gerges, Mathay asw..., grad ewéi Ofleedungen dovun (Goergen, Nickels, Steffen, Mathes, Matgen) ... déi sinn der elauter aus den **Dafregeschtere vu virun der Franséischer Revolutioun**, also iert et en 'Etat civil' am Sënn vun haut ginn ass. Hei huet dann dee méi blénkegen Ausdrock 'Patronym' och seng richtig Bedeitung: Pappennumm! Also: Kuckt iech dat emol an engem Téléphonsbuch un.

WALFER Bicherdeeg

Och dëst Joer gëtt et zu Walfer déi **wonnerbar Geleeënheet, fir sech eng ganz Tut voller Bicher mat heem ze huelen**. Praktesch all eis Editore si mat hiren neie Produktiounen do; dir fannt eng Abberzuel Dëscher voller 'Okkasionen', déi ee wierklech fir en 'Apel an e Stéck Brout' kritt; munchereen huet do ewell dat fonnt, no deem hie Joer an Dag gesicht huet!

Natierlech gëllt déi Iddi apaart fir Bicher an eiser Sprooch, no deenen dir dacks ëmsoss a Bichebutteker gefrot oder gewullt huet; si sinn/waren entweder vergraff, oder de Libraire huet sech net fir déi 'onrentabel' lëtzebuergesch Saachen intresséiert. Dofir: Gitt SAMSCHDES, de 17. oder SONNDES, den 18. November op Walfer. Dir wäert et net bereien!

vum Lex Roth

Ursaache fir ze gebrauchen

Mengt dir wierklech, jidfer Fransous giff all Wuert gebrauchen oder och nëmme verstoen, dat een am 'Larousse/Robert' fënnt? Ass dat am Däitschen de Fall fir den 'Duden'? Vlächicht fir d'Englescht am Harrap's... a wann der net gitt ☺☺☺

Just fir d'Lëtzebuergesch giff et net gëllen, datt een Dosenden an Honnerte vun Ausdréck net versteet, kennt a scho guer net gebraucht... déi een ni gesinn, héieren oder gelies huet! Dat ass op d'mannst net éierlech, fir net ze soen 'décke Mumpitz'. Do dierf een dann och seng Zweiwelen hunn, wann an dësem Sënn **'Mutterspracheler' fir eng Dokterarbecht** sollen zesummegelammelt ginn!

Fir sech aus deer Kallefskundel (=Strack!) ze zéien, gëtt och nach vill behaupt, déi Ausdréck wiere vereelt, vergreezt, almoudeg oder ganz einfach gutt fir an de Musée... a geheit dann ower mat houdäitsche Wieder, esouguer ganze Sätz dorëmmer, déi en duerch TV-Infektioun net aus der Kopp kritt... domat ass d'Bier geschiet! Op déi Manéier gëtt elo e Buch *verschéckt*, aplaz einfach geschéckt; mir *'schwätzen engem e Bäileed aus'* (da vergeet et him ☺); mir *'empfänken'* ewell Päck, esouguer *ouni Waardezäiten a schnell...* majomajo. A fir dee ganze Sproocharmutt gebrauchte mir dann déi Ursaach...vun hei uewendrun!

Kennt / gebraucht dir dës Ausdréck?

Hien huet sech déi bescht Mäifel **genopert** – de Jang hat eng Ham beim Bauer **gesproocht** – ech hu mir dee Schnëssert emol **gekroopt** – hiren Numm ass mir **ausdenkeg** ginn – an deer Saach hunn ech mech **verkuerbelt** – de Mett ass en Haus zu Bieleo **ugaang** – eng **Kludder** Schlësselen ass ongemälleg an der Täsche – de Pitt **kluddert** all Dag dorëmmer an huet dacks **eng am Batz/Biz...** a probéiert emol, erauszefannen op wéivill Fassongen een eist Verb **'noneemaachen'** an e Saz pake kann... oder sot dir einfach: ale Buttek!?

'Depressioun' oder Nodenkes?

An eiser Zäit, déi zimlech bëselt wéi wann se leefeg wier - just datt se net weess wouhin - ass et ganz bestëmmt net 'dolaanscht', **wann een emol déi eng oder aner Kéier den Otem anhält fir sech ze berouegen**, d'Hoosslecht, d'Hou an d'Hetz, pardon de STRESS, eng Grimmel an de Grëff ze kréien...vlächicht och e bëssen un déi ze denken, déi virun äis do waren; deene mir villes ze verdanken haten an hunn. Dat muss net ëmmer op Allerhellege sinn... d'Joer huet 365 Deeg dofir. Et gëtt an alle Sproochen Dichter, déi äis an deem Sënn hir Gedanken a Wieder a Forme geschenkt hunn, déi op ee kënnen wierken, wéi wann een en Tableau kuckt, vlächicht och eng Bibelillustratioun oder eng Kierchefenster vum Marc Chagall. Eise Marcel Reuland kënnen mir mat Sécherheet an hir Rei stellen; z.B. mat dësem Gedicht:

Verloosse Griewer

Verloosse Griewer si vill am Land,
déi kee méi versuergt wéi de Reen an de Wand,
op deene keng aner Blimmche bléit
wéi déi, déi de Wand téschent d'Onkraut séit.

Verloosse Griewer si vill am Land,
op deene kee kräischt a klot wéi de Wand,
op deene kee Mënsch ze biede steet,
wann den Här Allerséile laanscht d'Reie geet.

Verloosse Griewer, vergiesse Leed,
vergiesse Mënschenhärzlechkeet!
Eng Handvoll Buedem deckt d'Äschen zou;
Gott gief de Séile seng éiweg Rou!

Generalversammlung Actioun-Lëtzebuergesch

All eis Membren a Frënn sinn op d'Generalversammlung 2012 invitéiert, déi – samschdes, de 24. November 2012

– **ëm 16.00 Auer!!! ...also net 15.00 Auer**

– an der Stad / Casinosgaass (rue d'Eich)

– an der Brasserie 'am Dierfgen' gehal gëtt...

bei äis *'fënnt déi net statt'* a gëtt net *'ofgehal'*; mir *lueden* och net an.

Bis op déi 'normal' Punkte sinn en etlech wichteg/nei Iddien a Pläng um Programm.

De Comité ass frou, lech deen Dag do ze gesinn !